

VI. SZEMÉLYI HAGYATÉKOK

22,97 ifm

A hatodik fondcsoportban a különböző egyházi személyek hagyatékát helyeztük el. Különböző anyagokból a rendezés során egyre több kisebb-nagyobb hagyaték került elő. Köztük Erdély történetében kiemelkedő szerepet játszó személyek is vannak, csakúgy, mint kevésbé fontosak. A rendezés során a 0,05 ifm-nél nagyobb iratanyagokat még önálló fondokban helyeztük el, az ennél kisebb töredék iratokból egy közös, gyűjteményes jellegű fondot alakítottunk ki.

VI. 1. Beke Antal (1838-1913)

13 doboz = 1,56 ifm

Beke Antal (Barót, 1838. jan. 19. – Gyulafehérvár, 1913. máj. 9.) történetíró és kanonok, teológiai valamint bölcséleti tanulmányait a bécsi Pazmaneumban végezte, 1860-ban szentelték pappá. Brassóban segédlelkész, ezután a gyulafehérvári papnevelő felügyelője, illetve kormányzója, egyházjog és történelem tanára, a Batthyány-könyvtár őre. 1872. máj. 1-től az erdélyi székesegyházi káptalan kanonokja. 1867-től Fogarasy Mihály püspöknek több évig titkára, az erdélyi püspöki székeszék jegyzője és ülnöke. 1883-tól a III. oszt. vaskorona-rend lovagja.¹ Történelmi értekezéseket és egyéb közleményeket írt katolikus lapokba és folyóiratokba.

Megjelent munkái: Rákóczy György és a porta, Budapest, 1888; Az erdélyi káptalan levéltára Gyulafehérvárt, I-III, Budapest, 1896; A kolozsmonostori konvent levéltára, Budapest, 1897.²

VI. 1/a. Levelezés (1838-1913)

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Elaboratum 1899. Levelezések 1902.

VI. 1/b. Kéziratok, kutatási cédulák (1838-1913)

12 doboz = 1,44 ifm

1. doboz. Kéziratok: Batthyaneum iratai, erdélyi vonatkozású oklevelek, erdélyi helytörténeti szócikkek, kanonokéletrajzok.
2. doboz. Kézirat: Kolozsmonostori konvent levéltára. Gyulafehérvári káptalan jövedelmei.
3. doboz. Kézirat: Erdélyi káptalan levéltára. 1-3 kötet.
4. doboz. Cédulaanyag: Adatok az erdélyi egyházmegye történetéhez.
5. doboz. Cédulaanyag: Káptalani levéltár tárgy- és névmutatója A-B.
6. doboz. Cédulaanyag: Káptalani levéltár tárgy- és névmutatója B.
7. doboz. Cédulaanyag: Káptalani levéltár tárgy- és névmutatója C-F.
8. doboz. Cédulaanyag: Káptalani levéltár tárgy- és névmutatója G-J.
9. doboz. Cédulaanyag: Káptalani levéltár tárgy- és névmutatója K-M.
10. doboz. Cédulaanyag: Káptalani levéltár tárgy- és névmutatója N-R.
11. doboz. Cédulaanyag: Káptalani levéltár tárgy- és névmutatója S-Sz.
12. doboz. Cédulaanyag: Káptalani levéltár tárgy- és névmutatója T-Z., A-Z.

¹ Szirmai Béla: Az erdélyi egyházmegye papjainak névsora 1556-tól napjainkig, I. Brassó. 1997. 39. (Kézirat.)

² Magyar életrajzi lexikon.

VI. 2. Kászonyi Alajos (1875-1946)

2 doboz = 0,24 ifm

Kászonyi Alajos (Csatószeg, 1875. febr. 15. – Gyulafehérvár, 1946. máj. 22.) teológiai tanár, plébános. Teológiai tanulmányait Bécsben, a Pazmaneumban végezte, 1899-ben szentelték pappá. 1908-1921 között Karcfalván plébános, majd 1921-től teológiai tanár, rektor, pápai prelátus, gyulafehérvári plébános.³

VI. 2/a. Személyi iratok (1875-1946)

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Személyi adatok.
Hivatalos levelezés.
Végrendelet, hagyatéki ügyek.

VI. 2/b. Prédikációk kéziratai (1875-1946)

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Prédikációk, szent beszédek.

VI. 3. Buday János (1867-1944)

1 doboz = 0,12 ifm

Buday János (Balánbánya, 1867. márc. 12. – Gyulafehérvár, 1944. jún. 17.) plébános, kanonok. 1891-ben szentelték pappá. Előbb Lupényben, majd 1913-tól Petrozsényben plébános és hunyadi főesperes, később gyulafehérvári székesegyházi kanonok.⁴

Munkája: A hunyadi főesperesség rövid története. Budapest. 1912.

1. doboz. Bizonyítványok 1880-1929.
Magán levelezés 1924-1943.
Kézirat.
Plébániai adattár.
Hivatalos levelezés 1880-1941.
Hagyatéki ügyek.
Vegyes iratok.

VI. 4. Boros József (1883-1972)

2 doboz = 0,24 ifm

Boros József (Arad, 1883. okt. 10. – Gyulafehérvár, 1972. jan.19.) nagyprépost. 1905-ben szentelték pappá. Mint püspöki titkár, levéltáros, irodaigazgató, kanonok, majd nagyprépost mindig Gyulafehérváron élt.⁵ A székesegyházról írt tanulmánya kéziratban maradt fenn.

1. doboz. Személyi iratok.

³ Szirmai Béla: im: III. 12.

⁴ Szirmai Béla: I. 76.

⁵ Szirmai: im: I. 68.

Gazdasági iratok.

Az erdélyi egyházmegyére vonatkozó történeti adatok (1964).

Gyulafehérvári püspöki palota története.

Vegyes iratok.

2. doboz. Cédulaanyag káptalani levéltár iratairól.

VI. 5. Mailáth Gusztáv Károly (1864-1940)

7 doboz = 0,88 ifm

Mailáth Gusztáv Károly, gróf (Bakóca, 1864. szept. 24. – Budapest, 1940. márc. 18.) erdélyi r. k. püspök, Mailáth György (1818 – 1883) országbíró fia. A gyilkosság áldozatává lett atyja halála után két évvel, 1885-ben fivérével együtt grófi rangot nyert. Strassburgban államjogot, majd Budapesten és Bécsben teológiát tanult. Később az esztergomi papnevelőben felügyelő és Komáromban helyettes plébános. 1897-ben erdélyi püspökké nevezték ki. Sokat tett iskolák, kulturális intézmények alapítása és fejlesztése érdekében. 1935. novemberétől egészségi okokból visszavonult püspöki hivatalától, a budapesti Vöröskereszt Szanatóriumában kezelték, élete hátra levő részét itt töltötte. Előbb a Regnum Marianum kápolnájában, majd lerombolása után 1951-ben, titokban az Egyetemi templom kriptájába temették el.⁶

VI. 5/a. Levelezés

1 doboz

1. doboz. Levelezés 1921-1935.

VI. 5/b. Gazdasági iratok

4 doboz

1. doboz. Nyugták, számlák, vények, összesítések, elismervények, gazdasági levelezés.
2. doboz. Vények, levelezés, nyugták.
3. doboz. Számlák, levelezés, vények, nyugták.
4. doboz. Számlák, gazdasági levelezés, szentmise-felajánlások.

VI. 5/c-d. Vegyes iratok

2 doboz

1. doboz. Kérvények, jubileumi iratok (beszéddek, levelezés, cikkek, prédikációk).
2. doboz. Pecsétek, gyászjelentés, bírálat, katalógus, levelezés a püspök édesanyjával (1901-1902), fényképek.

VI. 6. Kolozsi Antal (1821-1886)

1 doboz = 0,13 ifm

Kolozsi /Kolosy/ Antal (Mezőkövesd, 1821. febr. 12. – Gyulafehérvár, 1886. márc. 12.), kanonok. Budapesten végezte a teológiát, innen 1846-ban Kolozsvárra került káplánnak. Majd Nagyszébenben tanár, 1849-ben vízaknai plébános, 1851-től teológiai tanár Gyulafehérvárt, 1853-

⁶ Bíró Vencel: Székelyi gr. Mailáth Gusztáv Károly erdélyi püspök. Kolozsvár. 1940. Magyar életrajzi lexikon. Jakubinyi György: Romániai, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia. Gyulafehérvár. 2004. 32.

tól gimnáziumi tanár, 1854-től püspöki titkár, irodaigazgató és pápai titkos kamarás. 1883-tól gyulafehérvári plébános és székesegyházi kanonok.⁷

Az egyházmegye valamennyi községeinek történetét megírta latinul és közzétette a Schematismus Transsylvaniensis 1882. évfolyamában.

1. doboz. Elmaradt és feldolgozatlan iratok.
Püspöki levéltárból kijegyzetelt iratok.
Erdély egyháztörténetére vonatkozó adatok.

VI. 7. Vorbuchner Adolf (1889-1938)

1 doboz = 0,13 ifm

Vorbuchner Adolf (Arad, 1890. márc. 23. – Bécs, 1938. szept. 10.) erdélyi püspök. A teológiát Innsbruckban végezte. 1914-ben szentelték pappá. 1914-1918 között tábori lelkész, majd 1918-1928 között Brassóban káplán és tanár. Nagyszebenben apát-plébános. 1936. jún. 7.-én szentelték püspökké. A gyulafehérvári székesegyház kriptájába temették el.⁸

1. doboz. Vegyes személyi iratok. (Levelezése 1911-29., Képeslapok 1911-1927.)

VI. 8. Váradi Gyula (1862- ?)

12 doboz = 1,51 ifm

Váradi Gyula (1862. aug. 24.-) plébános. Plébános Mikóújfaluban (1910-től), Mezősámsondon (1913-18) és Varságon (1918-20).⁹

VI. 8/a. Levelezés (1862-)

3 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. Magánlevelek.
2. doboz. Vegyes levelek, képeslapok, névjegykártyák.
3. doboz. Vegyes levelek.

VI. 8/b. Prédikációk (1862-)

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Szentbeszéddek, gyászejentések, könyvek.

VI. 8/c. Hivatalos iratok (1862-)

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Hivatalos iratok, jegyzőkönyvek.

VI. 8/d. Gazdasági iratok (1862-)

1 doboz = 0,12 ifm

⁷ Szinnyi: Magyar írók élete és munkássága.

⁸ Szirmai: im:IV. 19. Jakubinyi György: im: 33.

⁹ Szirmai i.m. IV. köt. 7.

1. doboz. Gazdasági iratok, utalványok.

VI. 8/e. Kéziratok (1862-)
2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. Kézirat
2. doboz. Két kézirat, fényképnegatívok

VI. 8/f. Fényképek (1862-)
3 doboz = 0,39 ifm

1. doboz. Üvegnegatívok.
2. doboz. Üvegnegatívok.
3. doboz. Üvegnegatívok.

VI. 8/g. Újságcikkek. (1862-)
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Újságcikk gyűjtemény.

VI. 9. Lönhart Ferenc (1819-1897)
2 doboz = 0,26 ifm

Lönhart Ferenc (Nagyág, 1819. okt. 3. – Gyulafehérvár, 1897. jún. 8.): erdélyi püspök, író. Kolozsvárt, Gyulafehérvárt és Bécsben tanult. 1844-ben pappá szentelték, ettől kezdve a gyulafehérvári püspöki irodában dolgozott. 1854-től irodaigazgató, 1858-ban kanonok, 1864-ben kolozsvári plébános és egyházi tanfelügyelő, 1874-ben nagyprépost, 1878-ban c. püspök, 1882-től erdélyi r. k. püspök. Sokat tett Erdély közművelődési és közoktatási állapotainak javításáért. Támogatásával kezdték el a püspöki székesegyház restaurálását. Sírja Piskitelepen (Hunyad megye) a templomudvar sírkápolnájában található.¹⁰

VI. 9/a. Levelezés (1819-1897)
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz.. Levelezés 1861-1886

VI. 9/b. Prédikációk kéziratai (1819-1897)
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Prédikációk 1838-1886.
Kézirat.
Vázlatok.

¹⁰ Magyar életrajzi lexikon. Jakubinyi György: id. mű. 32. Prokupek Sámuel-Bilinszky Lajos:

VI. 10. Gyárfás Miklós (1784-1853)

2 doboz = 0,26 ifm

Gyárfás Miklós (Lécfalva, 1784. okt. 28. – Gyulafehérvár, 1853. júl. 8.) kanonok. 1808-ban szentelték pappá. Brassóban káplán, majd Nyújtódon és később Kézdiszentléleken plébános. 1835-től gyulafehérvári plébános és kanonok.¹¹

VI. 10/a. Személyi iratok (1784-1853)

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Hagyatéki ügye 1853-1885.
Hivatalos levelezések 1827-1883.

VI. 10/b. Gazdasági iratok (1784-1853)

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Gazdasági jellegű iratok (számlák, nyugták) 1802, 1827, 1838-1885.

VI. 11. György Lajos (1890–1950)

13 doboz = 1,58 ifm

György Lajos (Marosvásárhely, 1890. ápr. 3. – Kolozsvár, 1950. dec. 31.): irodalomtörténész, az MTA tagja. A kolozsvári egyetemen tanári, majd doktori oklevelet szerzett. Egy ideig tanár Mezőkövesden. 1916-tól a kolozsvári Marianum iskola tanára, később igazgatója. Az 1920-as években – mint az erdélyi szellemi élet egyik vezető alakja – kizárólag írói munkássággal foglalkozott. 1928-tól a kolozsvári magyar Tanárképző Intézet tanulmányi igazgatója. 1945 után a kolozsvári Bolyai Egyetemen a magyar irodalom tanára. A Páztortúz, az Erdélyi Magyar Szemle, az Erdélyi Iskola szerkesztője. Pozitívista jellegű, széles körű anyagismeretre épülő munkásságából különösen tárgy történeti vonatkozású, illetve a magyar anekdota történetével foglalkozó tanulmányai emelkednek ki.

Főbb művei: Magyar elemek a világirodalomban. Kolozsvár. 1924; Az erdélyi magyar irodalom bibliográfiája 1919–23. Kolozsvár. 1925; Az erdélyi magyarság szellemi élete. Budapest. 1926; A francia hellénizmus hullámai az erdélyi magyar szellemi életben. Kolozsvár. 1930; A magyar anekdota története és egyetemes kapcsolatai. Budapest. 1934; Világjáró anekdoták. Budapest. 1938; A magyar regény előzményei. Budapest. 1941; A magyar és az orosz irodalom kapcsolatai. Kolozsvár. 1946.

A b. állagban található kéziratok külön darabszintű jegyzék használatával kutathatók.

VI. 11/a. Személyi iratok

1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Személyi iratok.
Nyugták, elszámolások.

VI. 11/b. Kéziratok

7 doboz = 0,91 ifm

¹¹ Szirmai i.m. II. köt. 19.

1. doboz. Mártonfi József püspökre vonatkozó iratok. 7.
2. doboz. Kéziratok, cikkek. 8.
3. doboz. Kéziratok, cikkek. 9-17.
4. doboz. Kéziratok, cikkek. 18-26.
5. doboz. Kéziratok, cikkek. 27-34.
6. doboz. Kéziratok, cikkek. 35-38.
7. doboz. Kéziratok, cikkek. 39-42. Jegyzetek.

VI. 11/c. Jegyzetek
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Irodalmi jegyzetek.

VI. 11/d. Előadások
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Székfoglalók, előadások.

VI. 11/e. Kutatási cédulák
2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz. Cédulaanyag.
2. doboz. Cédulaanyag.

VI. 11/f. Fényképek
1 doboz = 0,13 ifm

1. doboz. Fotók, vegyes.

VI. 12. Fogarassy Mihály (1800-1882)
1 doboz = 0,13 ifm

Fogarassy Mihály (Gyergyószentmiklós, 1800. szept. 17. – Gyulafehérvár, 1882. márc. 23.): erdélyi r. k. püspök. 1817-ben a gyulafehérvári papnevelő intézet tanulója. 1819-ben Bécsben, a Pazmanaeumban végezte tanulmányait. Visszatérve Erdélybe 1823-ban pappá szentelték s a nagyszebeni gimn. tanárává nevezték ki. 1833-ban gyulafehérvári, 1838-ban nagyváradi kanonok lett. 1842-ben ő készítette el a Szent István Társulat tervezetét, és 1853-ig ő volt a Társulat ig.-ja. 1843-ban apáti, 1846-ban püspöki címet kapott. 1848 okt.-ében a magyar püspöki kar megbízásából az udvarnál járt Olmützben. 1864-ben lett erdélyi püspök. Szerepe volt a kat. iskolaügy fejlesztésében.¹²

Főbb művei: Az erdélyi püspökről polgári tekintetben. Bécs. 1837; Emlékirat az 1847–48 országgyűlés alatt Pozsonyban tartott püspöki tanácskozásokról. Pest. 1848.

1. doboz. Személyes iratai 1850-1870.
 Hagyatéki ügye 1882.
 Levelezés.
 Jegyzőkönyvek.
 Nyugták, számlák, gazdasági iratok.

¹² Magyar életrajzi lexikon. Jakubinyi György: *id. mű.* 32.

Életrajza (szerző: Éltes Károly?).

VI. 13. Csűrös család levelezése (1738-1780, 1824)

1 doboz = 0,06 ifm

1. doboz. Gazdasági iratok, családtörténet, oklevelek, levelek.

VI. 14. Ferenczi András (1797)

1 doboz = 0,05 ifm

Ferenczi András (-, 17...-1818. január 3.) plébános Jegenyén (1779-től), Kolozsváron (1788-tól), Abrudbányán (1794-től), majd Tordán (1816-tól) főesperes plébános. Továbbá Gyulafehérváron a teológia tanára, spirituális.¹³

1. doboz. Levelek.
Hagyatéki ügy.
Elismervények.

VI. 15. Jakab Antal (1909-1993)

13 doboz = 1,61 ifm

Jakab Antal (Kilyénfalva, 1909. március 13. – Gyulafehérvár, 1993. május 5.) erdélyi katolikus püspök. Teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte, 1934-ben szentelték pappá, majd Rómában tanult tovább. 1946–1951 között teológiai tanár volt és vicedirektor. 1951 március 10 – augusztus 24 között Márton Áron püspök ordinarius substitútusa, 1951 augusztusában börtönfogságra ítélték, 1964-ben szabadult. Több szolgálati hely után 1971 december 23-tól segédpüspöki kinevezést kapott utódlási joggal. Mint püspök 1990 március 14-ig tevékenykedett.

VI. 15/a. Személyes iratok

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz: személyes iratok, levelezések
2. doboz: személyes iratok, levelezések

VI. 15/b. Hivatalos levelezések

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz: hivatalos levelezések
2. doboz: hivatalos iratok, levelezések

VI. 15/c. Beszéddek, prédikációk

2 doboz = 0,26 ifm

1. doboz: beszéddek, prédikációk

¹³ *Az erdélyi egyházmegye papjainak papjainak névsora 1556-tól, napjainkig.* Összeáll.: Szirmai Béla, Brassó, 1997. (Kézirat) II. köt. 18. (továbbiakban Szirmai i.m.)

2. doboz: beszédek, prédikációk

VI. 15/d. Kéziratok, jegyzetek
4 doboz = 0,48 ifm

1. doboz: kéziratok, jegyzetek
2. doboz: kéziratok, jegyzetek
3. doboz: vegyes jegyzetek
4. doboz: vegyes jegyzetek

VI. 15/e. Fényképek
3 doboz = 0,37 ifm

1. doboz: tematikusan rendezett fényképek
2. doboz: tematikusan rendezett fényképek

VI. 16. Cserei Elek és Berzencei Karolina levelezése (1800-1807)
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Személyes levelek. 1800-1807

VI. 17. Léstyán Ferenc (1913–2006)
31 doboz = 3,72 ifm

Léstyán Ferenc (Csíkszentkirály, 1913. február 12.-) nyugalmazott vikárius. Tanulmányait a gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán végezte. Lelkipásztori állomáshelyei: Gyergyóremete, Sepsiszentgyörgy, Torda, Gyulafehérvár, Kolozsvár, Ditró, Csíkkarcfalva, Désakna. 1954-ben egy éves börtönbüntetésre ítélték Nagyszebenben. Kiszabadulása után plébános (1955-től), majd főesperes (1968-tól) Marosvásárhelyen. ¹⁴ 1992-1997 érseki helynök, majd nyugalmazott helynökként Gyulafehérváron tevékenykedik 2006 februárjáig. Jelenleg a székelyudvarhelyi Pastor Bonus Papi Otthonban él. Fontosabb művei: Megszentelt kövek, Hitünk igazságai ötperces tételekben, Erdélyi Szibéria, Hitvallásos iskolák. Személyi hagyatékának állagai egyenkénti áttekintéssel kutathatók. Fényképgyűjteményének egyházi vonatkozású felvételei saját kérésére a levéltár fényképtárában kerültek megőrzésre.

VI. 17/a. Személyi iratok (1934-1936)
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Naplók 1934-1936.
Gyászjelentések

VI. 17/b. Levelezés (1940-2005)
1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Levelezés 1940-2005.

VI. 17/c Kéziratok
11 doboz = 1,32 ifm

1. doboz. Kéziratok. Megszentelt Kövek I.

¹⁴ *Romániai magyar ki kicsoda 1997*. Főszerk.: Stanik István. Kolozsvár, 1997.

2. doboz. Kéziratok. Megszentelt Kövek II.
3. doboz. Kéziratok. Megszentelt Kövek (korrektúra példány I.)
4. doboz. Kéziratok. Megszentelt Kövek (korrektúra példány II.)
5. doboz. Kéziratok. Megszentelt Kövek (korrektúra példány III.)
6. doboz. Kéziratok. Megszentelt Kövek (jegyzékek és feljegyzések)
7. doboz. Kéziratok. Megszentelt Kövek
8. doboz. Kéziratok. Cornelius: A Lapide, Katolikus iskolák összeírása
9. doboz. Kéziratok. Hitünk igazságai 5 perces tételekben
10. doboz. Kéziratok. Holtomiglan-Holtodiglan, Oltári szentség,
Hitvallásos iskolák, kézirat töredék
11. doboz. Kéziratok. Erdélyi Szibéria

VI. 17/d Kutatási cédulák

5 doboz = 0,6 ifm

1. doboz. Cédulaanyag. Megszentelt Kövek I.
2. doboz. Cédulaanyag. Megszentelt Kövek II.
3. doboz. Cédulaanyag. Márton Áron
4. doboz. Cédulaanyag. Márton Áron
5. doboz. Cédulaanyag. Katolikus iskolák a két világháború között

VI. 17/e Prédikációk kéziratai

2 doboz = 0,24 ifm

1. doboz. Beszéddek és prédikációk.
2. doboz. Beszéddek és prédikációk.

VI. 17/f Jegyzetek

4 doboz = 0,48 ifm

1. doboz. Jegyzetek.
2. doboz. Jegyzetek.
3. doboz. Jegyzetek. Marosvásárhelyi Domus Historia-hoz, Mórík család, Gyulafehérvári székesegyház
4. doboz. Jegyzetek.

VI. 17/g Újságcikkek

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Cikkgyűjtemény.

VI. 17/h Térképgyűjtemény

1 doboz = 0,12 ifm

1. doboz. Térképek.

VI. 17/i Gyűjtemények

5 doboz = 0,6 ifm

1. doboz. Képeslapok.
2. doboz. Képeslapok.
3. doboz. Fényképek.
4. doboz. Szentképek, névjegyek.

5. doboz. Tárgyi emlékek.

VI. 18. Kelemen Didák (1728-1796)

1 doboz = 0,03 ifm

Kelemen Didák (Baksafalva, 1683. augusztus-1744. április 28.) minorita tartományfőnök. 1708-ban szentelték pappá, doktorátusát teológiából szerezte. A magyarországi minoriták tartományfőnökévé 1717-ben választották, a nyírbátori rendházat 1720-ban alapította, továbbá több templom és iskola építését rendelte el. Boldoggá avatása ügyében eljárás indult 1774-ben. Beszédei Búzafejek c. (Kassa, 1729.) jelentek meg.¹⁵

1. doboz Boldoggá avatására vonatkozó iratok (1724-1796).

VI. 19. Batthyányi Ignác (1741-1798)

1 doboz = 0,13 ifm

Batthyány Ignác, németújvári, gr. (Németújvár, 1741. jún. 30.-Kolozsvár, 1798. nov. 17.) megyéspüspök. A gimnáziumot Budán, Pesten és Nagyszombatban végezte. Filozófiát hallgatott Grácban, majd teológiai tanulmányai 1 évét Nagyszombatban teljesítette. 1763. –tól Coll. Germ. Hung. növendéke; egri kanonok (1767-80), nagyprépost (1773-tól), erdélyi megyéspüspök (1780-tól). A Batthyáneum és a gyulafehérvári csillagászati torony alapítója. – Főbb művei: Norma vitae cleri. Eger, 1780. (Beuvelet alapján) - Edictum episcopale circa regulationem cleri. Szeben, 1781. - Leges ecclesiasticae regni Hungariae. 1. köt. Károlyfehérvár, 1785., 2-3. köt. Kolozsvár, 1827. - Acta et scripta S. Gerardi episcopi Csanadiensis hactenus inedita cum serie episcoporum Csanadiensium. Károlyfehérvár, 1790. - Praerogativa episcoporum Transilv. in excelso regio gubernio. H.n., 1791.¹⁶

1. doboz. Levelei 1780-1799.

Hozzá írt óda 1780 körül.

Vizitációk alkalmával mondott beszédei 1781-1787.

VI. 20. Kovács Miklós (1827-1852),

1 doboz = 0,04 ifm

Kovács Miklós (Tusnád, 1769. jan. 26.-Kolozsvár, 1852. okt. 15.) megyéspüspök. Kolozsváron jogot végzett, majd váradi egyházmegye kispap. Nagyváradon teológiát tanult, 1794-ben szentelték pappá. Plébános 1798-tól Pecsözölősen, majd a váradi szeminárium tanára. Kanonok (1814-1827), továbbá a szeminárium rektora, majd gáborjáni prépost, Bihar vármegye táblabírája. Erdélyi megyéspüspök 1828-tól. A szabadságharc idején megsemmisült templomok újjáépítésére jelentős összegeket adományozott. Az erdélyi főkormányzók tanácsosa, a katolikus iskolák és intézetek főigazgatója volt.¹⁷

1. doboz Vegyes személyi iratok (1804-1824), iratanyagából 14 oklevél kiemelve, s a Levéltár Oklevéltárában elhelyezve.

VI. 21. Haynald Lajos (1852-1863)

¹⁵Katolikus Lexikon. szerk.: Bangha Béla. Bp., 1931. ; Magyar Katolikus Lexikon. Főszerk.: Diós István. Bp., 2001.

¹⁶ Magyar Katolikus Lexikon. Főszerk.: Diós István. Bp., 2001.

¹⁷ Magyar Katolikus Lexikon. Főszerk.: Diós István. Bp., 2001.

1 doboz = 0,04 ifm

Haynald Lajos (Szécsény, Nógrád vm., 1816. okt. 3.-Kalocsa, 1891. júl. 4.): érsek, bíboros. Vácott, Pesten és Esztergomban végezett gimnáziumi tanulmányokat, majd 1831-től filozófiát hallgat Nagyszombatban, 1833-tól a bécsi Pázmáneumban tanul. Esztergomi egyházmegyes pappá szentelik 1838-ban. Tanulmányait az Augustineumban folytatta, 1841-ben teológiai doktorátust szerzett. 1846-tól Kopácsi József prímás titkára, 1848 elejétől már irodaigazgató. 1849. júniusi lemondása után Szécsénybe vonult vissza. A szabadságharc leverése után Pozsonyban püspökké szentelték, 1852-től erdélyi megyéspüspök, 1853-tól egri olvasókanonok, 1861-től az erdélyi kir. kormányzék tanácsosa, támogatja az uniót Erdéllyel. 1863-ban lemondatták az erdélyi püspökségről politikai okok miatt. Karthagói címzetes érsekké nyilvánítja IX. Pius 1864-ben, majd a rendkívüli ügyek kongregációjában tevékenykedik Rómában, kalocsai érsekként tért vissza Magyarországra 1867-ben. Rendezte a papi nyugdíjügyet, tanítóképzőt építtetett, továbbá árvaházakat alapított Kalocsán, Bácsban, Zomborban, illetve jelentős adományt tett a Nemzeti Múzeumnak. 1868-tól a Magyar Tudományos Akadémia tagja, 1879-től bíboros. Főbb művei: Felsőházi beszédek az erdélyi únió tárgyában. Pest, 1861. - A szentírási mézgak és gyanták termőnövényei. Bp., 1880. - *Castania Vesca*. Kalocsa, 1881. - *Litterae authenticae exhibentes origines scholarum Hungariae*. 1-3. köt. Uo., 1882.¹⁸

1. doboz. Levelezés 1852-1863.

VI. 22. Márton Áron (1896-1980)

4 doboz = 0,48 ifm

Márton Áron (Csíkszentdomonkos, 1896. aug. 28.-Gyulafehérvár, 1980. szept. 29.): megyéspüspök. Gimnáziumi tanulmányait Csíksomlyón, Csíkszeredán, illetve a gyulafehérvári Mailáth G. Károly Főgimnáziumban végezte. 1915-ben behívták katonának, hadnagyként szerelt le. A háború után Brassóban tisztviselő, majd 1920-tól gyulafehérvári seminarista, 1924-ben szentelik pappá. Káplán Ditrón, (1925-től) Gyergyószentmiklóson. Hittanár gyergyószentmiklósi (1926-tól), majd a marosvásárhelyi főgimnáziumban (1928-tól). A nagyszebeni Teréz Árvaház tanulmányi felügyelője (1929-től), majd gyulafehérvári udvari káplán Majláth Gusztáv püspök mellett, illetve levéltáros (1930-tól), 1932-től püspöki titkár, továbbá kolozsvári egyetemi szónok és lelkész. Az iskolán kívüli népművelés megszervezője. 1938-tól a kolozsvári Szent Mihály templom plébánosa. 1938-tól gyulafehérvári püspök, továbbá Erdélyi Katolikus Akadémia tagja. A II. bécsi döntés által kettészelt egyházmegyéjében maradt. Elítélte a szabadság korlátozását a zsidók elleni intézkedéseket, továbbá részt vállalt Magyarország háborúból való kiugrásának előkészítésében. 1949-ben Gyulafehérvár és Tövis között letartóztatták. A bukaresti katonai bíróság 1951-ben életfogytiglani fegyházbüntetésre ítélte. 1955-ben a román Nagy Nemzetgyűlés Prezídiuma felfüggesztette büntetését, ezt követően visszatér Gyulafehérvárra. A papi békemozgalomról megfogalmazta, hogy nem vesz részt benne, és példája követésére szólított fel, hatására a mozgalom összeomlott. Az eltávolított papok és főesperesek visszahelyezését szorgalmazta, illetve kompromittálódott egyházi személyek eltávolítását. 1957-1967 között háziőrizetben volt, az egyházmegye kormányzását a püspöki rezidenciájából látta el. A betöltetlen szatmári, nagyváradai és temesvári egyházmegye irányítását is ellátta.¹⁹

1. doboz. Üdvözlétek. 1974.
2. doboz. Levelek, ünnepi köszöntők. 1971, 1976.
3. doboz. Fényképek, üdvözlétek.

¹⁸ *Magyar Katolikus Lexikon*. Főszerk.: Diós István. Bp., 2001.

¹⁹ *Magyar Katolikus Lexikon*. Főszerk.: Diós István. Bp., 2001.

4. doboz. Leltár. 1945. Körlevelei. 1944-1945, 1970-1978.

VI.23. Erőss Lajos (1919-2004)

3 doboz = 0,37 ifm

Erőss Lajos (Csíkborszova, 1919. okt. 10.-2004 dec. 30. Gyulafehérvár) nagyprépost. Tanulmányait 1938-tól a gyulafehérvári, majd 1940-től a kolozsvári Hittudományi Főiskolán végezte. 1943-ban Márton Áron szentelte pappá. Káplánként működik (1943-45) Nagykászonban, Csíkszentgyörgyön, majd 1945-től Brassóban. Szórványlelkész Bodzafordulótól Feketealomig, később kolozsvári belvárosi segédlelkész (1948-tól). Kétévi kényszermunkára ítélték 1951-ben az állami békepapi mozgalom elleni szervezkedés vádjával. Kiszabadulása után (1953-tól) ismét segédlelkész Kolozsváron, továbbá a titkos egyházkormányzat képviselője. Torockószentgyörgyön kényszerlakhelyes (1954-től), továbbá titkos lelkigyakorlatot szervez. 1954-től a Securitate foglya Kolozsváron. 1956-ban hat évre elítélték titkos iratok terjesztésének és titkos papokhoz való tartozás vádjával, majd Baraganon kényszerlakhelyes (1960-tól). Szabadulását követően plébános lett Csíktaplocán (1965-től), püspöki irodaigazgató 1972-1985 között Gyulafehérváron.²⁰

1. doboz. Személyi iratok 1919-2004: születési igazolásmásolat, érettségi bizonyítvány, diplomák, kinevezések, munkakönyv, határozatok, ítéletek, útlevel, nyugdíjazási iratok, magyar igazolvány, gyászjelentés. Orvosi iratok, betegségével kapcsolatos akták 1990-2003. Kinevezések, kitüntetések 1970-1994. Levelezések 1954-2004. Képeslapok, nyugták.
2. doboz. Újságcikkek, lapszemlék.
Prédikációk, elmélkedések.
Schuller Mária riportja Erőss Lajosról.
Kéziratok:
Erőss Lajos: A hűséges tanú Áron püspök, Gyulafehérvár 1995.
Erőss Lajos: Gyulafehérvári főegyházmegyei zsinat, 2000.
Zólyomi Gergely Valéria, dr.: Adatok a csíki egészségügy és kórház történetéhez, 1969.
Emil Puni: Un compendiu al istoriei creștinismului din România, Deva, 1977.
Az erdélyi püspökségre és plébániáira vonatkozó adatok.
Vécsey Gyula: Jelképek és fogadalmi oszlopok, Csíkszereda, 1976.
Vécsey Gyula: Élő valóság és szájhagyomány, Csíkszereda, 1976.
Vécsey Gyula: Temetkezési emlékek, I-II, Csíkszereda, 1976.
Vécsey Gyula: A csíkrákosi templom tornyának jelképei és az asztrológia, Csíkszereda, 1976.
Jakab László: Adatok meghurcolt egyházi személyekről, Gyulafehérvár, 1997.
3. doboz. Kéziratok:
Az erdélyi egyházmegye áttekintő története, I-II.
Imák Jézus szentséges szívéhez.
Erdélyi temetési szertartáskönyv.
Elmélkedések, prédikációk.
Újszövetségi szentírás-magyarázat.

VI. 24. Bánffy Terézia levelezése (1814-1818)

1 doboz = 0,02 ifm

²⁰ *Magyar Katolikus Lexikon*. Főszerk.: Diós István. Bp., 2001.

1. doboz Szentszéki iratokból kiemelt magánlevelezése, mely egyenkénti átnézéssel kutatható.

VI. 25. Szirmai Béla hagyatéka (1924-)

1 doboz = 0,12 ifm

Szirmai Béla (Kapnikbánya 1924. jan. 6 -). 1950-ben szentelték pappá. Káplán Csíkszentmártonban (1950-51), Szászrégenben (1951-66), majd 1966-79 között plébános, 1979-83 már Türralászfalván. Gyulafehérváron püspöki titkárhelyettes (1992-93), 1993-tól tiszteletbeli kanonok.²¹

1. doboz. Vasvári Aladár és Salati Ferenc életrajza és iratai.

VI. 26. Jellman Gyula (1886-1961)

1 doboz = 0,06 ifm

Jellmann Gyula (Kudsi, 1886. július 15.- Kudsi, 1961. október 31.) kanonok, a Batthyaneum igazgatója. Tanulmányait a bécsi egyetem teológiai fakultásán végezte, 1908-ban szentelték pappá. 1913-tól Kudsiron plébános,²² 1929-től az Egyházmegyei Alapítványi Hivatal igazgatója.

1. doboz. Jellmann Gyula személyi iratai. (Batthyaneumra vonatkozó feljegyzései)

VI. 27. Boga Alajos (1886-1954)

1 doboz = 0,06 ifm

Boga Alajos (Csíkkozmás, 1886. febr. 18.-Máramarossziget, 1954. szept. 14.) kanonok. Teológiai tanulmányait a bécsi Pázmáneumban végezte. 1910-ben szentelték pappá. Káplán Lemhényben és Szászrégenben, majd egyetemi hallgató Kolozsváron 1912-14 között, 1914-ben bölcsészettudományi doktorátust szerzett. 1915-től tábori lelkész, később gimnáziumi tanár Kézdivásárhelyen (1919-től), majd igazgató. Gyulafehérvári kanonok 1933-tól, továbbá egyházmegyei tanfelügyelő, pápai prelátus (1939-től). Bebörtönözték 1949 körül, az Erdélyi Katolikus Akadémia tagja. Művei: A székelyföld történetírója a 17. sz.-ban. Kolozsvár, 1914. - A kat. iskolázás múltja Erdélyben. Uo., 1940.²³

1. doboz. Boga Alajos személyi iratai. Boga Alajos hivatalos levelei 1939-1945. Boga Alajos kéziratai: „Szent István és a székelyek”, „Krisztus feltámadt”, „A legnagyobb magyar”, „És az Ige testté lett”. Prédikációk.

VI. 28. Bíró Vencel (1885-1962)

3 doboz = 0,36 ifm

Bíró Vencel (Vértessomló, 1885. aug. 9. – Kolozsvár, 1962. dec. 2.): történetíró, egyetemi tanár. 1900-ban lett a piarista rend tagja, tanulmányait Kolozsváron végezte. A katolikus főgimnázium tanára (1938-tól), később igazgatója. 1934-től a romániai piarista rendtartomány

21 Szirmai i.m. IV. köt. 29.

22 Szirmai i.m. II. köt. 16.

23 *Magyar Katolikus Lexikon*. Főszerk.: Diós István. Bp., 2001.

főnöke. 1940-48 között az erdélyi és K-európai történelem tanára a kolozsvári egyetemen. Főbb művei: Az erdélyi fejedelmi hatalom fejlődése 1542-1690 (Kolozsvár, 1910; Erdély követői a portán (Kolozsvár, 1921); Az erdélyi katolicizmus múltja és jelene (Kolozsvár, 1925); . A kolozsvári róm. kat. főgimnázium története (1926); Keserű serbet (tört. r., Kolozsvár, 1930) Áltorjai gróf Apor István és kora (Kolozsvár, 1935); Székelyi Mailáth G. Károly (Kolozsvár, 1940); Erdély története (Kolozsvár, 1944); Az erdélyi udvarház gazdasági szerepe a XVII. század második felében (Kolozsvár, 1945)²⁴

1. doboz. Bíró Vencel iratai: gazdasági iratok, Prohászka Ottokár utolsó prédikációja, jezsuita diákversek 1770 körül, nyomtatványok, számlák, orvosi iratok.
2. doboz. Bíró Vencel iratai: magánlevelek, hivatalos iratok és levelek.
3. doboz. Bíró Vencel iratai: képeslapok, gyászjelentések, meghívók, értesítők, képek, jegyzetek, kéziratok.

VI. 29. Gyulai László

2 doboz = 0,48 ifm

1. doboz. Gyulai László iratai: szertartásrend, prédikációk 1957.
2. doboz. Gyulai László iratai: újságok, kéziratok.

VI. 30. Kisebb személyi hagyatékok (1800-1990)

9 doboz = 1,02 ifm

1. doboz. Szélyes[Széllyes] Dénes (1868-1941) hittanár, kanonok, provikárius és pápai prelátus.²⁵
Sóty[Soóty] Gyula (1867-1930) gyulafehérvári spirituális (1899-től), teológia tanára, kanonok (1913-tól) és nagyprépost (1916-tól).²⁶
Zomora Dániel (1853-1944) Imecsfalván plébános, majd Alfaluban esperes plébános (1889-1901). Kanonok, nagyprépost vicarius generalis, továbbá pápai pronomotarius.²⁷
iratai.
2. doboz. Szentiványi [Zeisinger] Róbert (1880-1961) római Coll. Germ. Hung.-ban végzett, teológia tanára Gyulafehérváron (1910-től), majd Kolozsváron (1941-44).²⁸
Lukács József (1884-1974) plébános Ditróban (1915-32), Székelyházban (1932-36), Nagyerényén (1936-44), Bálványosváralján (1950-60).²⁹
Gajdáty Béla (1887-1952) marosvásárhelyi káplán, majd püspöki titkár, irodaigazgató. Egyházbogot tanít a teológián, rektor (1946-tól), és pápai prelátus. 1952-ben hazaárulás és kémkedés vádjával eljárást indítottak ellene, a nagyenyedi börtönben halt meg.³⁰

24 Magyar Életrajzi Lexikon

25 Szirmai i.m. IV.köt. 25.

26 Szirmai i.m. IV.köt.24.

27 Szirmai i.m. IV.köt. 2.

28 Szirmai i.m. IV.köt. 18.

29 Szirmai i.m. III.köt. 21.

30 Szirmai i.m. II. köt. 2.

Hirschler József (1874-1936) római Coll. Germ. Hung.-ban végzett, főesperes plébános kanonok (1906-tól), majd prelátus Kolozsváron. A Marianum Leánygimnázium alapítója, jelentős publikációi művészettörténet témakörben jelentek meg.³¹

Kajtsa Ferenc (1904-1980) plébános Aranyosgyéresen (1938-46), Alsócsernátonban (1946-52), Marosvásárhelyen, Marosújváron (1955-65), Tusnádfürdőn (1965-80), illetve állami hatóság által kinevezett esperes (1955-ig).³²
iratai.

3. doboz. Andrassy István (1802-1890) tanulmányait a bécsi Pazmaneumban végezte. 1832-től tanár és papnevelési prefektus Gyulafehérváron. A teológia tanára (1836-tól), kanonok (1850-től), továbbá a Batthyaneum igazgatója.³³

Balogh Elek (1830-1889) tanár Székelyudvarhelyen, majd régens Erzsébetvároson, Csíksomlyón, Marosvásárhelyen, Gyulafehérváron. 1862-től a teológia rektora, pápai kamarás, továbbá morális-pastoralis tanár.³⁴

Cseresznyés András (1768-1834) Padovában végzett, a teológia tanára, illetve a Batthyaneum igazgatója, kanonok.³⁵

Domokos Ferenc (1821-1879) Kézdiszentléleken káplán, majd plébános 1847-től Kézdiszázpatakon.³⁶

Erős [Eröss] Sándor (1785-1848) plébános Tövisen (1812-től), Borbándon (1823-tól), majd 1823-tól Tordán tiszteletbeli esperes lett, 1834-től gyulafehérvári kanonok.³⁷

Barts Ferenc (1814-1896) 1839-ben lett a piarista rend tagja, 1857-ben érkezett Erdélybe, ahol előbb püspöki titkárként, majd irodaigazgatóként működik, továbbá Batthyaneum igazgatója (1861-től), kanonok (1874-től), nagyprépost és vicarius generalis (1874-től).³⁸

Maczalik Győző (1890-1953) római Coll. Germ. Hung.-ban végzett, 1922-től a teológia tanára, majd gyulafehérvári rektor (1940-41), püspöki irodaigazgató (1941-től), kanonok, 1951-ben titokban püspökké szentelik, augusztusban letartóztatják. 1953-ban halt meg a jilavai börtönben.³⁹

Holanda József iratai.

4. doboz. Eschenbach János (17...-1830) tanár Marosvásárhelyen (1799-től), Nagyszeben (1801-től), majd plébános, gimnáziumigazgató, címzetes prépost, tiszteletbeli kanonok, 1819-től Kolozsváron főesperes plébános.⁴⁰

Fangh István (17...-1835) a teológia rektora (1806-tól), továbbá vicarius generalis (1817-től).⁴¹

Ivuly Károly (17...-1830) kolozsvári káplán (1797-től), püspöki titkár (1802-től), kanonok (1807-től), vicarius generalis (1816-tól), továbbá főesperes kanonok.⁴²

31 Szirmai i.m. II.köt. 8.

32 Szirmai i.m. III.köt. 2.

33 Szirmai i.m. I.köt. 11.

34 Szirmai i.m. I.köt. 14.

35 Szirmai i.m. I.köt. 7.

36 Szirmai i.m. II.köt. 15.

37 Szirmai i.m. II. köt. 8.

38 Szirmai i.m. I.köt. 26.

39 Szirmai i.m. III.köt. 1.

40 Szirmai i.m. II.köt. 9.

41 Szirmai i.m. II.köt. 1.

42 Szirmai i.m. II.köt. 7.

Gyenge Imre (1771-1856) káplán Kézdiszentkereszten, Székelyzsomboron (1799-től), Kászonjakabfalván (1800-tól), Csíkszenttamáson (1810-14), majd Oroszhegyen (1829-35). Kanonok Gyulafehérváron (1842-től), Batthyaneum igazgatója, püspöki titkár.⁴³

Kardos Ignác (1822-1890) plébános Mindszenten (1862-től), Nagykaszonban (1866-tól), majd fegyházi lelkész (1869-től), illetve gyulafehérvári plébános kanonok.⁴⁴

Lamasch József (1753-1835) plébános Tekén (1782-től), Nagyágon (1788-tól), majd Gyulafehérváron, később kanonok és a katolikus iskolák főigazgatója. 1805-35 között Brassó főesperes plébános címzetes apát.⁴⁵

Mihálcz János (17...-1825) Nagyszombatban végzett, majd Felvincen működik 1779-1805 között, később kanonok.⁴⁶

Szereday András (17...-1805) a püspöki irodaigazgató, a teológia tanára, kanonok, majd 1800-tól rektor.⁴⁷

Rajka László (1894.– 1938.): irodalomtörténész. Kolozsváron és Bécsben végzett egyetemi tanulmányokat. A kolozsvári Marianum leánygimnázium tanára (1916-tól). Számos irodalomtörténeti tanulmányban Jókai műveinek tárgytörténetével foglalkozik. Fő műve: Heliodoros Aithiopikájának feldolgozásai a magyar irodalomban

(Kolozsvár, 1917).⁴⁸ 1918-1919 közötti iratai.

5. doboz. Pakocs Károly(1892–1966.) költő, író, r. k. pap, szatmári kanonok. Teológiai tanulmányait a bp.-i tudományegyetem hittudományi karán végezte, 1915-ben szerzett doktorátust. Káplán Máramarosszigeten, később püspöki titkár és teológiai tanár, majd a Katolikus Élet c. hetilap munkatársa (1924-30). Plébános Szinerváralján(1933- 36) és Nagybányán(1936-39). Budapesten a szociális testvérek lelki igazgatója (1939-40), továbbá 1942-től általános helynök. Börtönbüntetését (1952-54) követően a gyulafehérvári r. k. teológiai főisk. tanára. 1955-től lelkész Bukarestben az angolkisasszonyok zárdájában.

Főbb művei: Nemcsak kenyérrel él az ember (versek, Szatmárnémeti, 1919); Forró szavak (versek, Szatmárnémeti, 1924); Hazafelé (elbeszélések, Nagyvárad, 1926); Lélekország (versek, Szatmárnémeti, 1927); Lélekzuhanás (r., Szatmárnémeti, 1928); Jöttem Isten városából (versek, Szatmárnémeti, 1929); Édua áldozata (r., Szatmárnémeti, 1933); A lélek indul (versek, Szatmárnémeti, 1941); Különös emberek (novellák, Szatmárnémeti, 1942); A teremtés éneke (drámai költemény, 1946).⁴⁹

Doboly József (1785-1859) káplán Csíkszentgyörgyön és Gyergyószentmiklóson, tanít Brassóban, továbbá plébános Mikóújfaluban és Marosportuson (1849-től).⁵⁰

Pakocs Károly kéziratai: „Küzdelem a lelki vakság ellen” 1953 (162 o.), „Háromszáz nap a föld alatt” (110 o.). Doboly József iratai: kinevezési okmányok, levelezések 1842-1860.

6. doboz. Borbély István (1886. – 1932.) teológiai író, irodalomtörténész. Egyetemi tanulmányait Kolozsváron végezte, ahol 1909-ban bölcsészdoktori diplomát szerzett. A kolozsvári unitárius gimnázium tanára (1911-től), majd igazgatója (1925-28). Unitárius lelkészi oklevelet kapott 1925-ben, majd a kolozsvári unit. teológiai akadémia tanára (1928-tól). Szerkesztő a Keresztény Magvetőnél (1919-től), majd az Erdélyi Irodalmi Szemlénél (1924-től). Főbb művei: Heltai Gáspár (Bp., 1907); Unitárius polémikusok Magyarországon a XVI. században (Kolozsvár, 1909);

43 Szirmai i.m. II.köt. 25.

44 Szirmai i.m. III.köt. 7.

45 Szirmai i.m. III.köt. 5.

46 Szirmai i.m. III.köt. 21.

47 Szirmai i.m. IV.köt. 20.

48 Magyar Életrajzi Lexikon.

49 Magyar Életrajzi Lexikon.

50 Szirmai i.m. II.köt. 17.

A magyar unitárius egyház hitelvei a XVI. sz.-ban (Kolozsvár, 1920); A magyar irodalom története (I-II. Kolozsvár, 1924-25.).⁵¹

Sándor Imre (1893-1956) tanulmányait a bp-i központi szemináriumban végezte. Káplán Gyulafehérváron, Gyergyóremetén, továbbá hittanár Székelyudvarhelyen. 1930-tól a Katolikus Népszövetség igazgatója, 1939-től vicarius generalis, 1940-45 között a kolozsvári Általános Helytartóság Általános Helynöke, majd nagyprépost (1946-tól), illetve ordinarius delegatus (1950-51). Letartóztatták 1951-ben, 1956-ben lelte halálát a Ramnicul-Sarat-i börtönben.⁵²

Személyi iratok. Borbély István hagyatéka: kiadványok, jegyzetek (Actio Catholica).

7. doboz. Horvát Pius (1819.-?) kegyesrendi áldozópap, kormánysegéd, a rend pénztárnoka. Tanított, továbbá Kolozsváron, Tatán és Temesváron házfőnök, majd gimnáziumi igazgató. Főbb művei: Magyarország és a hozzákapcsolt Szlavonia (Horvátország) ismertetése (1847, I. füzet); Erdély fejedelemsége, Dalmát-, Gács-, európai Török- és görögország rövid leírása (1847-1848, II. füzet).⁵³

iratai 1851-1860.

8. doboz. Patay József (1886. nov. 11. – ?) egyháztörténész. 1902-ben lett tagja a piarista rendnek, Kolozsváron végezte Egyetemi és teológiai tanulmányait, majd a kolozsvári Róm. Kat. Főgimnáziumban kezdett tanítani, 1925-től az intézet igazgatója, továbbá a kegyes tanítórend tartományfőnöke.⁵⁴

iratai: személyi iratok, jegyzetek, szertartásrend, hivatalos iratok, levelek, képek.

9. doboz. Szász István iratai: személyi iratok, családfa, hivatalos levelezés (1938-1941), vegyes (kerekdombi plébánia leltára). Simon Tamás iratai: tanulmány Bíró Vencelről, levelezések (1960-1973), névjegyek, hivatalos iratok, vegyes, szertartásrend.

10. doboz. Erdély István (1924. -1976.) Szt. Imréről nev. piarista nyelvész. Középiskolai tanulmányait bp-i piarista gimnáziumban fejezte be 1942-ben, majd belépett a rendbe. Magyar- finnugor-görög szakon végzett, 1950-ig rendi isk-ban hitoktató. Az MTA Nyelvtudományi Intézetének munkatársa (1959-től). A bp-i egyetemen finnugor témakörben tanított. 1970 k. az NSZK-ba költözött. Főbb művei: Moksa-mordvin szójegyzék. (Gyűjt. Juhász Jenő) S.a.r. Bp., 1961. - Selkupisches Wörterverzeichnis. Uo., 1969. - Ostjakische Heldenlieder. Uo., 1972.⁵⁵ iratai: konferencia beszéd 1958-1959. Visegrádi Lajos iratai: személyi iratok, nyugdíjügyek. Blédy Lajos iratai: prédikációk.

VI. 31. dr. Jakubinyi György (1946–) személyi hagyatéka **/1912/1974–2020** **5,41 ifm**

Dr. Jakubinyi György-Miklós (szül. Máramarossziget, 1946. február 13) általános iskolai tanulmányait szülővárosában (1952–1963), teológiai tanulmányait Gyulafehérváron végezte (1963–1969). 1969. április 13-án ISZ Márton Áron püspök pappá szentelte. 1969. szeptember 1.–1970. július 31. között a szatmár-nagyvárad-i római katolikus kormányzó ((ordinarius substitutus)), Msgr. Sípos Ferenc titkára volt. 1970–1974 között a P. C. Germanicum et Hungaricum de Urbe növendékeként két licenciátust szerzett (teológia és biblikum). 1974–1992 között a biblikus tudományok tanára volt a gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán, ezzel párhuzamosan latin tanár a Római Katolikus Kántor Iskolában (1975–1977). 1978-ban doktorált a Pázmány Péter

⁵¹ Magyar Életrajzi Lexikon.

⁵² Szirmai i.m. IV. köt. 4.

⁵³ Pallas Lexikon.

⁵⁴ *Romániai magyar irodalmi lexikon*. Főszerk.: Balogh Edgár. Bukarest, 1981-2002.

⁵⁵ Magyar Katolikus Lexikon

Hittudományi Akadémián (tézisének címe: "*A Jelenések könyve eukarisztikus tana a II. Vatikáni Zsinat fényében*").

A Szentatya 1990. március 14-én kinevezte gyulafehérvári segédpüspököknek és Aquae Regiae c. püspökének, a nuncius 1990. április 29-én szentelte püspökké Csíkсомlyón. Bálint Lajos püspök 1990. május 10-én általános helynöknek nevezte ki. 1991. április 15.–1993. szeptember 27. között a megalakult Romániai Püspökök Konferenciájának (CER) első titkára volt.

Szent II. János Pál pápa 1991. június 13-án kinevezte – a segédpüspökség megtartása mellett – a romániai örmény katolikusok ideiglenes Apostoli Kormányzójának (Administrator Apostolicus "ad nutum Sanctae Sedis"). Beiktatása a szamosújvári örmény székesegyházban történt (1992. március 1.). 1993. december 4.–1994. április 21. között a Gyulafehérvári Főegyházmegye egyházmegyei kormányzója volt.

A Szentatya 1994. április 8-án kinevezte gyulafehérvári érseknek. Beiktatását 1994. április 21-én a gyulafehérvári székesegyházban Msgr. John BUKOVSKY bukaresti apostoli nuncius vezette.

2019. június 5-én I. Ferenc pápának benyújtotta a lemondását az érsekségről és az örmény kormányzóságról, amelyet a Szentatya 2019. december 24-én fogadott el.

Kitüntetései: a kolozsvári "Babeş-Bolyai" Tudományegyetem díszdoktora (2001), Stephanus-díj (2002), Bethlen Gábor-díj (2003), Fraknoi Vilmos-díj (2003), Scheiber Sándor-díj (2006), Bartók Béla-díj (2006), Joachim Gnilka-díj (2010), a Magyar Köztársaság Érdemrend Nagykeresztje (2010).

Tudományos munkássága:

A kommunista időben csak külföldön jelentek meg cikkei és a Prédikátor kommentár Szigeti Miklós és Fehér Gyula álnéven a szentek életéből és Kis Szent Teréz "kis út" lelkiségéből merítve. Főiskolai jegyzeteit sokszorosították a papnövendékek részére. A kommunizmus bukása után cikkei, interjúi stb. jelentek meg főleg katolikus folyóiratokban belföldön és külföldön.

Könyvei:

Szent Teréz utolsó beszélgetései. Anonymus Roma 1974 (fordítás).

Szigeti Miklós - Baternay Ágota, *Minden hiábavalóság? A Prédikátor könyvének magyarázata.* Prugg Eisenstadt 1988. Eredeti változatának kiadása: Jakubinyi György, *Minden hiábavalóság?* Gyulafehérvár 2000. Harmadik kiadás: *A Prédikátor könyve*, SzIT Bp 2008.

Máté evangéliuma. SzIT Budapest 1991. Második kiadás 2007.

A bizalom és szeretet útja. Gyulafehérvár 1997. Román fordítása: *Calea încrederii și a iubirii.* Cluj-Napoca 2003.

Hirdesd az Igét! Gondolatok a vasárnapi és ünnepnapok szentírási szakaszokhoz. Gyulafehérvár 1997. Két kötet. Második kiadás: SzIT Budapest 2005 (490 o.).

Romániai katolikus, erdélyi protestáns és izraelita vallási archontológia. Gyulafehérvár 1998. Bővített, javított második kiadás: uott 2004. 3. javított, bővített kiadás Verbum · Kolozsvár 2010.

Éveid nem érnek véget. Rövid időszámítástan. Gyulafehérvár 1998. Bővített, javított második kiadás uott 2005. Harmadik javított, bővített kiadás Verbum · Kolozsvár 2010.

Szent József tisztelete. Gyulafehérvár 1999. Változatlan kiadás uott 2009.

A Jelenések könyve eukarisztikus tana a II. Vatikáni Zsinat fényében. Gyulafehérvár 1999. (Budapesti doktori disszertáció 1974-ből). Változatlan 2. kiadás uo. 2003.

Jubileumi Katolikus Imakönyv, szerk. Gyulafehérvár 2000. 4., javított kiadás *Római katolikus imakönyv* címen Verbum · Kolozsvár 2011.

A Szentek nyomában Erdélyben. Gyulafehérvár 2000. Bővített, javított második kiadás uott 2005. 3. átdolgozott, javított kiadás uott 2009.

A Romániai Katolikus Örmények Ordináriátusa. Szamosújvár 2001. (Történelmi schematismus az 1700. jubileumra).

Lisieux-i Szent Teréz, *Levelek paptestvéreimhez*, Magyarszék 2008. (fordítás).

Lisieux-i Szent Teréz egyháztanító, Szerk., ford. és írta: Jakubinyi György, Magyarszék 2009.

Jean Guittou, *Lisieux-i Szent Teréz zsenialitása*, ford. Jakubinyi György, Magyarszék 2011.

VI. 31/b. Hivatalos levelezések⁵⁶
/1912/1974–2020
37 doboz = 4,44 ifm

3. doboz: SIS /1912/1974–2019 (gyulafehérvári papnövendékeket ábrázoló levelezőlap 1912/1913)
4. doboz: SIS (gyulafehérvári Hittudományi Főiskola) 1974–2009
5. doboz: CGU (Collegium Germanicum et Hungaricum) 1978–2011
6. doboz: körlevelek 1975–2003
7. doboz: körlevelek 2004–2015
8. doboz: szentségek, liturgia 1978–2012
9. doboz: archontológiai adatok 1988–2018
10. doboz: CER (Romániai Püspökkari Konferencia) 1990–2011
11. doboz: székesegyház 1990–2019
12. doboz: bizottságok /1926/1991–2012
13. doboz: bibliatársulatok 1990–2010
14. doboz: Szegedi Nemzetközi Biblikus Konferencia 1990–2015
15. doboz: BOR (román ortodox egyház), BUR (romániai görög-katolikus egyház) 1990–2015
16. doboz: Erdélyi Magyar Történelmi Egyházak Vezetőinek Állandó Értekezlete 1990–2012
17. doboz:
 - kapcsolattartás külföldön tanuló kispapokkal 1990–2013
 - Egyházmegyei Zsinat 1996–2008
18. doboz: statisztikák 1992–2015
19. doboz: szerzetesi és lelkeségi közösségek 1991–2012
20. doboz: szerzetesi és lelkeségi közösségek 1991–2014
21. doboz: szerzetesi és lelkeségi közösségek 1995–2011
22. doboz: szerzetesi és lelkeségi közösségek 1995–2014
23. doboz: rendezvények 1990–2001
24. doboz: rendezvények 2001–2002
25. doboz: rendezvények 2003–2006
26. doboz: rendezvények 2007–2012
27. doboz: Papi Szenátus 1993–2017
28. doboz: Szentszék, nuncius 1996–2016
29. doboz: Erdélyi Magyar Történelmi Egyházak Vezetőinek Állandó Értekezlete 1998–2012
30. doboz: csíksomlyói búcsú /1977/1998–2019
31. doboz:
 - SSC (Államtitkárság) 2000–2007
 - Batthyaneum 1998–2018
32. doboz:
 - monarchiákkal kapcsolatos iratok 1999–2011
 - beiktatásra és püspökszentelésre meghívó-táviratok (1990)
33. doboz: II. János Pál pápa látogatása Romániába 1999
34. doboz:
 - csángó ügyek 1999–2018

⁵⁶ A Hivatalos Levelezések elnevezésű állagban olyan iktatott iratok másolatai és másodlati találhatók, amelyek többsége az Iktatott Érseki Iratokban is fellelhető. Ezekon kívül találunk közöttük sajtószemlélt, különböző tisztségekhez és megbízatásokhoz kapcsolódó iratokat, valamint félhivatalos levélváltásokat is.

- szőkefalvi jelenés 2000–2020
35. doboz:
- gazdasági ügyek 2006–2007
 - a Gazdasági Osztály által külön gyűjtött, Jakubinyi érsekkel kapcsolatos iratok 2004–2019 (gazdasági jellegű levelezések, pályázatok, körlevélrészletek, egyházmegyei áthelyezések, érseki agendák, vatikáni levelek stb.)
 - a Gazdasági Osztály által külön gyűjtött, Jakubinyi érsekkel kapcsolatos iratok 2004–2019 (gazdasági jellegű levelezések, pályázatok, körlevélrészletek, egyházmegyei áthelyezések, érseki agendák, vatikáni levelek stb.)
36. doboz:
- AEE (Európai Ökumenikus Nagygyűlés) – Nagyszeben, 2007
 - Renovabis – Augsburg, 2008
 - szentté-avatásokról 2014–2017
37. doboz: millennium 2009
38. doboz: Ferenc pápa látogatása 2019
39. doboz: Püspöki Szinódus 1990–1991 (+ táska)

VI. 31/c. Jegyzetek, gépelt kéziratok
1967–1980-as évek
5 doboz = 0,6 ifm

3. doboz:
- Szentírás-magyarázók és régészek 1978
 - Éveid nem érnek véget. Rövid időszámítástan 1970-es – 1980-as évek
 - A bizalom és a szeretet útja, 1976/1977
 - Jézus Krisztus, Szűz Mária és a Korán 1970-es – 1980-as évek
 - Ernst Frankenberger: Nagy természettudósok hitvallása, 1977
4. doboz:
- Héber nyelv 1970-es – 1980-as évek
 - Bevezetés az Újszövetségbe 1970-es – 1980-as évek
 - Latin mondattan 1970-es – 1980-as évek
5. doboz:
- Újszövetségi szentírás-magyarázat 1970-es – 1980-as évek
6. doboz:
- Gyermekek Jézusról nevezett Szent Teréz útmutatásai 1984
 - Görög nyelvtan 1970-es – 1980-as évek
 - VI. Pál pápa apostoli körlevele a papi cölibátusról 1967
 - Eucharisticum Mysterium 1967
7. doboz:
- Sárosi Ferenc gépelt kézírata a szatmári egyházmegye történetéről, 1970-es – 1980-as évek (5 kötet)
 - Homíliák 1981

VI. 31/d. Vegyes iratok
1990–2013
2 doboz = 0,24 ifm

5. doboz:

- konferenciamappák: Bogota 1990, Temesvár 1990, Graz 1992, Freising 1994
- Potificium Institutionum Biblicum: Catalogus Alumnorum 1972/1973 – 1973/1974
- szatmári papi névtár 1986
- Erdélyi Katolikus Egyetem 1992 (Soós Károly)
- Szeretetláng jegyzet
- CCEE Glasgow 1993
- Vladimir Ghika boldoggá-avatása 2013

6. doboz:

- lelki csokrok (2 db, Sepsiszentgyörgy, 2003)
- vegyes levelek, jegyzetek 1990–2013
- külföldi magyar papok üdvözlétei, levelei 2001–2013

VI. 31/e. Fényképek, emlékérmek 1991–2015

1 doboz = 0,13 ifm

3. doboz:

- Mindszenty-emléklap 1991
- színes fényképek 1998–2015
- SIS kerámia-plakett 2003
- Fraknói Vilmos-díj 2003
- Scheiber Sándor-díj 2006
- ezeréves a pécsi egyházmegye – emlékérmek 2009

*Összeállította:
dr. Bernád Rita-Magdolna
2020. március 3.*

VI. 32. Sándor Imre (1893–1956) személyi hagyatéka 1910–1947 1 doboz = 0,02 ifm

Sándor Imre Csíkverebesen született 1893. augusztus 23-án. Elemi iskolai tanulmányait Csíksomlyón és Csíkszeredában, majd teológiai tanulmányait Gyulafehérváron és Budapesten végezte. 1916-ban szentelték pappá. Káplán volt Gyergyóremetén és Gyulafehérváron, majd vallástanár Brassóban és Csíkszeredában. 1934–1939 között főesperes-plébános volt Székelyudvarhelyen. Később Márton Áron püspöki helynökké nevezte ki. A második bécsi döntés után Kolozsvárról ő irányította a kettészakadt egyházmegye északi, Magyarországhoz visszakerült részét. Márton Áron börtönévei alatt az egyházmegyéet ordinarius substitutusok vezették. Sándor Imre 1950. május 10-től kapott erre megbízást. 1951. március 10-én letartóztatták, majd 1952. január 14-én a bukaresti katonai törvényszék 25 év kényszermunkára és teljes vagyonek kobzásra ítélte hazaárulás címén. 1956. február 5-én (egyes források szerint 29-én) megfaglott a Râmnicu Sărat-i börtönben. Holttestét – a többi politikai fogolyéhoz hasonlóan – jeltelen sírba temették, ma sem lehet tudni, hol nyugszik. 2003. január 13-án indították be a boldoggá avatásához szükséges egyházmegyei vizsgálatot.

1. doboz: származás-kimutatás, kinevezések, hivatalos levelek 1910–1947:

- Koncz István tusnádi plébános kiállítja Sándor Imre családfáját. Tusnád, 1910. július 1. Magyar.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kiállítja Sándor Imre áldozópappá váló szentelési bizonyítványát. Gyulafehérvár, 1916. július 4. Magyar.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kiállítja Sándor Imre három évre szóló papi joghatósági bizonyítványát. Gyulafehérvár, 1916. július 4. Latin.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi Sándor Imrét Gyergyóremetére kisegítő lelkésznek. Gyulafehérvár, 1916. július 10. Latin.
- Majláth Gusztáv Károly püspök igazolja, hogy Sándor Imre Gyergyóremetén kisegítő lelkész. Gyulafehérvár, 1916. szeptember 16. Latin.
- Majláth Gusztáv Károly püspök áthelyezi Sándor Imrét Gyulafehérvára segédlelkésznek. Gyulafehérvár, 1916. október 26. Latin.
- Ávéd Jákó egyesületi alelnök kiállítja az Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Egyesület nevében Sándor Imre rendes taggá választását az egyesületbe. Gyulafehérvár, 1917. január 14. Magyar.
- A gyulafehérvári polgári kasino elnöksége Sándor Imrét rendes tagjává fogadja. Gyulafehérvár, 1918. január 5. Magyar.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kiállítja Sándor Imre áldozópap hittanári képesítését. Gyulafehérvár, 1918. szeptember 13. Magyar.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kiállítja Sándor Imre áldozópap hittanári képesítését. Gyulafehérvár, 1918. szeptember 13. Hitelesített román nyelvű fordítás. Csíkszereda, 1923. szeptember 14.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kiállítja Sándor Imre áldozópap hittanári képesítését. Gyulafehérvár, 1918. szeptember 13. Hitelesített magyar nyelvű másolat. Csíkszereda, 1923. szeptember 14.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi Sándor Imre áldozópapot a brassói ferences nővérek vezetése alatt álló elemi és polgári leányiskola hitoktatójává. Gyulafehérvár, 1919. szeptember 20. Magyar.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi Sándor Imrét a csíkszeredai főgimnázium vallásstanári és exhortatori állására. Gyulafehérvár, 1920. július 9. Magyar.
- Szélyes Dénes brassói plébános gratuláló levele Sándor Imre csíkszeredai vallásstanári kinevezéséhez. Brassó, 1920. július 15. Magyar.
- Kivonat a brassói egyháztanács gyűlésének jegyzőkönyvéből, Sándor Imre Brassóból Csíkszeredába való áthelyezéséről. Brassó, 1920. augusztus 6. Magyar.
- Sándor Imre a csíkszeredai főgimnázium hittanáraként letett esküjének bizonylata. Csíkszereda, 1921. április 8. Magyar.
- Sándor Imre a csíkszeredai főgimnázium hittanáraként letett esküjének bizonylata. Csíkszereda, 1921. április 8. Hitelesített román nyelvű fordítás. Csíkszereda, 1923. szeptember 14.
- Sándor Imre a csíkszeredai főgimnázium hittanáraként letett esküjének bizonylata. Csíkszereda, 1921. április 8. Hitelesített magyar nyelvű másolat. Csíkszereda, 1923. szeptember 14.
- Az erdélyi római katolikus Státus Igazgatótanácsa értesíti a püspököt Sándor Imre csíkszeredai subregens lakbértérítménye összegéről. Kolozsvár, 1923. április 21. Magyar.

- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi Sándor Imrét a csíkszeredai főgimnázium rendes tanárává. Gyulafehérvár, 1924. december 22. Magyar.
- Sándor Imre életrajzi adatai. Magyar.
- Az erdélyi római katolikus Státus Igazgatótanácsa értesíti a püspököt Sándor Imre csíkszeredai vallásánár ötödéves korpótlékkal kapcsolatos illetményéről. Kolozsvár, 1925. március 26. Magyar.
- Nemzetiségi bizonyítvány. Csíkszereda, 1925. augusztus 5. Román. /recto/. Sándor Imre adóigazolással kapcsolatos kérésének fogalmazványa a csík megyei pénzügyi hivatalhoz. Csíkszereda, 1928. június 19. Román. /verso/.
- Majláth Gusztáv Károly püspök igazolja, hogy Sándor Imre a csíkszeredai katolikus főgimnázium rendes vallásánára. Gyulafehérvár, 1926. december 13. Latin.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi Sándor Imre csíkszeredai vallásánárt a Népszövetség ügyvezető igazgatójává. Gyulafehérvár, 1930. május 1. Magyar.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi három évre Sándor Imrét a Szociális Testvérek kolozsvári házának rendes gyóntatójává. Gyulafehérvár, 1931. október 19. Magyar.
- A Szentszék Sándor Imrét pápai titkos kamarásnak nevezi ki. Vatikán, 1933. december 21. Olasz.
- Pápai titkos és tiszteletbeli kamarásoknak szóló tájékoztatás. Vatikán, 1933. december 21. Olasz.
- Pénzügyi elismervény 300 líra átvételéről, amely a pápai kamarási kinevezés díját képezi. Vatikán, 1933. december 21. Olasz.
- Anda Géza tushádi plébános kiállítja Sándor Imre keresztesési anyakönyvi kivonatát. Tushád, 1934. február 24. Latin.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi Sándor Imrét székeludvarhelyi plébánosnak. Gyulafehérvár, 1934. március 1. Latin.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi Sándor Imrét udvarhelyi főesperesnek. Gyulafehérvár, 1934. március 1. Latin.
- Majláth Gusztáv Károly püspök kinevezi Sándor Imrét kanonoknak. Gyulafehérvár, 1934. március 5. Latin.
- Márton Áron püspök levele Sándor Imréhez a helynöki tisztség felajánlása kapcsán. Gyulafehérvár, 1939. április 25. Magyar.
- Márton Áron püspök kinevezi Sándor Imre udvarhelyi főesperest általános püspöki helynöknek. Gyulafehérvár, 1939. június 21. Latin.
- A Szentszék Sándor Imrét pápai titkos kamarásnak nevezi ki. Vatikán, 1939. július 5. Olasz.
- Márton Áron püspök Sándor Imre helynököt zsinatvizsgáló elnökke nevezi ki. Gyulafehérvár, 1940. január 23. Latin.
- Márton Áron püspök megbízza Sándor Imre helynököt az Igazgatótanács ülésein való elnökléssel akadályoztatása esetén. Gyulafehérvár, 1940. szeptember 2. Magyar.
- Márton Áron püspök Sándor Imrét kolozsvári helynökke nevezi ki. Gyulafehérvár, 1940. augusztus 31. Latin.
- Márton Áron püspök Sándor Imre kolozsvári helynökkel közli a rábizott helynökség kormányzási feltételeit a kánonjog értelmében. Gyulafehérvár, 1940. augusztus 31. Latin.

- Márton Áron püspök levele Sándor Imre helynöknek pappá szentelése 25. évfordulója alkalmából. Gyulafehérvár, 1941. július 1. Magyar.
- Galambos Béla József nyug. lelkész gépírási gyakorlatát megküldi Sándor Imre püspöki helynöknek. Budapest, 1942. Magyar.
- Márton Áron püspök levele Sándor Imre helynökhöz reverzális, actio catholica, a belényesi vikárius és különböző lefoglalt egyházi épületek kapcsán. Gyulafehérvár, 1943. január 8. Magyar.
- Márton Áron püspök levele Sándor Imre helytartónak, amelyben megköszöni ötévi helytartói működését a kettészakított egyházmegye észak-erdélyi részén. Gyulafehérvár, 1945. június 1. Magyar.
- Márton Áron püspök levele Sándor Imre helytartónak idősebb iskoláskanonoki kinevezése kapcsán. Gyulafehérvár, 1946. május 6. Magyar.
- Márton Áron püspök levele Sándor Imre kanonoknak nagypréposti kinevezése kapcsán. Gyulafehérvár, 1947. március 4. Magyar.
- Márton Áron püspök levele Sándor Imre nagyprépostnak, amelyben felmenti általános helynöki tisztsége alól. Gyulafehérvár, 1947. március 4. Magyar.

VI. 33. Bálint Lajos (1929–2010) személyi hagyatéka
1929–2010
1,32 ifm

Bálint Lajos (szül. Csíkdelne–Pálfalva, 1929. július 6. – megh. [Székelyudvarhely](#), 2010. április 4.) a [Gyulafehérvári Főegyházmegye](#) első [érseke](#).

Elemi iskoláit szülőfalujában végezte, azt követően a [csíkszeredai Római Katolikus Főgimnázium](#) növendéke lett, majd [Gyulafehérváron](#) tanult a Hittudományi Főiskolán. 1957. április 28-án [Márton Áron](#) püspök pappá szentelte. Előbb káplánként működött [Sepsiszentgyörgyön](#), majd plébánosként [Futásfalván](#), [Csíkszentdomokoson](#) és [Székelyudvarhelyen](#), ahol egyben a kerület főesperesi tisztségét is betöltötte. 1981. július 9-én gyulafehérvári segédpüspökké és Nova címzetes püspökévé nevezték ki. 1981. szeptember 29-én dr. [Jakab Antal](#) megyés püspök szentelte segédpüspökké [Gyulafehérváron](#). 1990-ben Jakab Antal visszavonulása után átvette az egyházmegye vezetését. 1991. augusztus 5-én [II. János Pál pápa](#) érseki rangra emelte az egyházmegyét, és első érsekké Bálint Lajos nevezte ki. Tisztségét 1993 végéig töltötte be, ekkor azonban megromlott egészségi állapota (szívbetegsége) miatt lemondott. Lemondása után Marosfőn és [Székelyudvarhelyen](#) élt. Nyugállományba vonulása után szívügyének tekintette, hogy a Kostelek melletti Sósmezőn megsebesült német jezsuita tábori lelkésznek, Boldog P. Rupert Majernek emlékére, "Isten igéje nincs megbilincselve" felirattal egy emlékművet állíttasson fel. Ez el is készült és ma is ott látható Kostelek falu határában a boldoggá avatott jezsuita tábori lelkész megsebesülésének helyszínén. Székelyudvarhelyen hunyt el, 2010. április 4-én. Utolsó akaratának megfelelően egy [Csíksomlyón](#) tartott gyászszertartás után, mindössze egy pap és két ministráns kísérte el utolsó útjára, a [csíkdelnei](#) temetőbe.

VI. 33/a. Személyes iratok
1929–2010
1 doboz = 0,12 ifm

40. doboz:

- személyi okmányok (születési igazolás, halotti igazolás, katonakönyv, munkakönyv, munkahelyi igazolás, nemzetközi jogosítvány) 1929–2010
- kinevezések (kanonoki, helynöki, segédpüspöki) 1981
- segédpüspökké szentelésével kapcsolatos iratok 1981

- noteszek, jegyzetek, pro domo feljegyzések 1970-es – 1990-es évek
- magánjellegű levelezések 1982, 1990–1992
- könyvleltár

**VI. 33/b. Hivatalos, tematikusan rendezett levelezések
1974–1993**

5 doboz = 0,6 ifm

1. doboz:

- Papnevelde, Kántoriskola szabályzatai 1974, 1976, 1983
- kántoriskola 1979–1991
- kántori jelentések 1987 (30. ikt. sz.)
- információk, diszpozíciók 1978–1984
- Hittudományi Főiskola 1990–1992
- oktatással kapcsolatos levelezések 1991–1992

2. doboz:

- Teológia – levelező tagozat 1990–1993
- kultusztörvény-tervezetek 1990
- memorandum-ügy 1990
- sérelmek (vallási, nemzetségi) 1990
- kultuszminisztérium, tanulmányügy (hittanórák) 1990–1992
- csángó-magyar kisebbségpolitikai ügyek 1990–1991

3. doboz:

- sepsiszentgyörgyi építkezési ügy 1989–1990
- szerzetesekkel kapcsolatos iratok 1990–1993
- új templomok építési ügye 1990–1991
- állandó diakonátus 1991
- Státus 1991
- párttal (RMDSZ?) kapcsolatos iratok 1992–1993
- Migránsok Kongresszusa (Leányfalu) 1993
- más egyházmegyék körlevelei 1990–1993

4. doboz:

- Caritas 1990–1992
- Segítő Jobb Alapítvány 1991
- kárpótlási jegyek felhasználásával kapcsolatos iratok 1993
- pápalátogatás 1991
- Kolping 1990-es évek eleje
- Erdélyi Múzeum Egyesület 1990–1992

5. doboz:

- ad acta vegyes ügyiratok, másolatok, fogalmazványok, pro domo feljegyzések 1989–1993
- Magyar Katolikus Püspökkari Konferencia adatokat kér sematizmusához 1990-es évek eleje
- Román Püspökkari Konferencia statútum-tervezet 1990
- Vegyes Püspökkari Konferencia 1990–1991
- Európai Püspökkari Konferencia 1992 szeptember
- Jósika-hagyaték (Várfalva) 1992 (fénymásolatok)

**VI. 33/c. Vegyes, tematikusan rendezett iratok és egyéb anyagok
1931–1993**

5 doboz = 0,6 ifm

a.i.1.doboz:

- nyomtatványok, könyvecskék 1931, 1968–1993
- utazással, autóval, technikai eszközökkel kapcsolatos iratok 1980–1990-s évek
- memorandum-ügy 1984
- meghívók békegyűlésre, Ortodox Egyház ünnepségére 1985–1986
- Család Alapítvány felhívása, gondolatok a Vérmezőn, teológiai jegyzetek 1989 december
- Az erdélyi püspökség története 1991
- Alvinci kastély története 1991
- ismeretlen épület víztelenítési rendszerének tervrajza (Tárkány mérnök) 1990-es évek

a.i.2.doboz:

- sajtószemle, lelkeségi jegyzetek, imák 1980-1990-es évek
- „Isten és ember találkozása” c. gépelt kézirat
- teológiai jegyzetek, elmélkedések (kézirat)
- Fikk László: Az Egyház teológiája (gépelt kézirat)

a.i.3.doboz:

- diafilmek (tájképek, épületek, csoportok)
- fényképalbum 1980-as évek

a.i.4.doboz: teológiai jegyzetek (gépelt)

a.i.5.doboz: szentképek, pápaképek, képeslapok

*Összeállította:
dr. Bernád Rita-Magdolna
2020. október 21.*

**VI. 34. Hirschler József személyi hagyatéka (1874–1936)
1889–1936**

1 doboz = 0,08 ifm

Hirschler József 1874. március 17-én született Újpesten. A gimnáziumot Budapesten és Esztergomban végezte. Teológiai tanulmányait a római Collegium Germanicum et Hungaricum Intézetben végezte, ahol doktori fokozatot szerzett. Rómában szentelték pappá 1900-ban, majd Kolozsvárra kapott kihelyezést, ahol eleinte káplán volt és régens az egyetemi konviktusban, majd plébános, főesperes és kanonok (1906-tól). Itt is halt meg 1936. november 17-én. A Marianum Leánygimnázium és az Augusteum (óvoda és iskola) alapítója, hat bérház építtetője. Jelentős publikációi művészettörténet témakörben jelentek meg. Művei: *Művészet Szalon* c. folyóirat (főszerk.), *A Vatikán és művészete* (Kolozsvár, 1926), *Szent Péter temploma Rómában* (Kolozsvár, 1927).⁵⁷

1. doboz:

⁵⁷ Ferenczi Sándor. 268–269.

- iskolai bizonyítványok, levelezések, kinevezések: 1889 (keresztlevél), 1891–1895 (iskolai bizonyítványok), 1897, 1900–1904, 1906–1907, 1912–1913, 1915–1916, 1919–1936
- bölcsészdoktori diploma (díszes bőrkötés) 1897. június 21.
- teológiai jegyzetei, tézise germanistaként (1894–1901)